

11. Розпорядження КМУ «Питання збору даних для моніторингу реалізації цілей сталого розвитку» від 21 серпня 2019 р. № 686-р. Державна служба статистики України: офіц. вебсайт. [Електронний ресурс] URL: http://www.ukrstat.gov.ua/csr_prezent/
12. Учні полтавської школи №30 на клумбі біля закладу висадили три десятки туй. [Електронний ресурс]. URL: <https://suspilne.media/poltava/309830-u-poltavskij-skoli-stvorili-aleu-slavi/>
13. Хто такі стейкхолдери і як із ними боротися дружити [Електронний ресурс]. - URL: <https://brainrain.com.ua/uk/hto-taki-steykholderi-ua/>
14. «Що таке сталий розвиток? Пізнай!» [Електронний ресурс]. URL: <https://youtu.be/SNQIMYPPDLk>
15. Henri Poincare [Електронний ресурс]. URL: <https://g.co/kgs/47QVGB>
16. Sir William Bragg [Електронний ресурс]. URL: <https://g.co/kgs/vBTQFh>
17. Smart Junior for Ukraine. Рівень 4 [Електронний ресурс]. - URL: https://publishing.linguist.ua/publishing_book/smart-junior/, с. 26-28
18. Stakeholders in Education [Електронний ресурс]. URL: <https://study.com/academy/lesson/what-is-a-stakeholder-in-education-definition-examples.html>],
19. What is sustainable development? [Електронний ресурс]. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=7V8oFI4GYMY>

УНІВЕРСИТЕТСЬКА МОВНА ОСВІТА ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Король Л. Л.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
larys.l.korol@gmail.com*

Актуальність. Упровадження стратегічного партнерства України з розвиненими державами чинить вплив на освіту в цілому та на іноземномовну підготовку майбутнього фахівця зокрема, пришвидшуючи рух країни до інтеграції в цивілізований світ. Суспільні зміни вимагають від здобувачів вищої освіти як професійних, так і загальних компетентностей, зокрема «здатности навчатися, критично та системно мислити, програмувати, працювати в умовах невизначености, креативности, міжгалузевої комунікації, мультикультурности» [1].

Світовим трендом, необхідним для участі в міжнародних дискусіях, що стосуються сталого розвитку, є володіння іноземними мовами, зокрема англійською. Університетська мовна освіта сприяє міжнародному співробітництву в ініціативах, спрямованих на сталий розвиток, тому її слід розглядати як важливий елемент глобальної стратегії, що забезпечує інтенсивну міжнародну співпрацю, культурний обмін, інновації.

Мета наукової розвідки полягає в окресленні проблематики мовної підготовки здобувачів вищої освіти як першорядної вимоги соціуму в контексті сталого розвитку.

Результати дослідження. Науковий дискурс щодо освіти для сталого розвитку має більш як 30-річну історію й розпочинається на схилку ХХ століття [2, с. 114]. Цю тематику досліджували такі видатні науковці й мислителі, як Е. Бовден (E. Bawden), Р. Маккеун (R. McKeown), Д. Тілбері (D. Tilbury), М. Фернарі (M. Fernari), К. Шепард (K. Shephard), К. Шеррен (K. Sherren) та інші. Їхніми зусиллями вивчено проблематику інтеграції сталого розвитку в освітні програми, узаємозв'язку між вищою освітою та соціальними змінами, впливу освіти на реалізацію концепцій сталого розвитку в суспільстві, стратегій упровадження освіти для сталого розвитку в різних освітніх системах, важливості розроблення та реалізації навчальних програм на засадах принципів сталого розвитку, формування у здобувачів освіти критичного мислення і свідомого ставлення до екологічних та соціальних проблем, урахування соціальних

аспектів і забезпечення рівності можливостей для всіх, міжнародної співпраці й обміну знаннями тощо.

Освіту для сталого розвитку слушно визнано важелем заохочення «змін у знаннях, навичках, цінностях і ставленнях із метою створення сталого суспільства» [4, с. 6].

Ключову роль у реалізації ідей сталого розвитку відіграє сьогодні мовна освіта, позаяк вона сприяє розумінню культурного і соціального розмаїття, забезпечує ефективну комунікацію і співпрацю між народами та формуванню глобальної свідомости. Мовна освіта формує цінності відповідальности та свідомого ставлення до довкілля, що є важливим для розбудови сталих суспільств: через опанування мов студенти здобувають знання про міжнародні екологічні та соціальні проблеми, вдосконалюють свої інтеркультурні навички (Ч. Хопкінс (Ch. Hopkins), Д. Медоуз (D. Meadows), А. Сен (A. Sen), Дж. Вортман (D. Wortman), інші).

Разом з тим низький рівень володіння українськими студентами іноземними мовами став перешкодою на шляху до прогресу [3, с. 197]. Євроінтеграційні прагнення, не завжди підкріплюються створенням умов для підготовки українських студентів до відкритого світу. Так, запровадження єдиного вступного іспиту до магістратури «висвітлює серйозні недоліки у вивченні іноземної мови, насамперед англійської. Без просування в цьому нагальному питанні можливий лише обмежений прогрес у розвитку міжнародної мобільности, спільних освітніх програм та досліджень з іноземними університетами, залучення кращого іноземного досвіду та іноземних інвестицій» [1]. «Без знання іноземних мов здобувачі освіти не зможуть набути достатніх мультикультурних компетентностей та навичок комунікації в міжнародному контексті», – читаємо у *Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки* [1].

Державний документ констатує нагальну потребу перейти від теоретизування на тему актуальности мовної підготовки здобувачів вищої освіти до конкретних практичних кроків. Передовсім маємо на увазі введення безперервного курсу іноземномовної підготовки, употужненого вибірковими дисциплінами та дисциплінами, які викладаються англійською як мовою міжнародного спілкування, а також участю студентів і викладачів у міжнародних проєктах, програмах академічної мобільности, неформальної та інформальної освіти.

Потрібно зауважити, що чимало вітчизняних університетів, реагуючи на потреби сьогодення, уже внесли зміни у свої освітні програми. Як результат, здобувачі першого (бакалаврського) рівня вищої освіти всіх спеціальностей вивчають дисципліну «Іноземна мова» упродовж першого або першого та другого років навчання, а також дисципліну «Іноземна мова (за професійним спрямуванням)» на третьому та четвертому курсах. Наскрізнi курси мовної підготовки забезпечують здобувачам вищої освіти кращі умови для формування та вдосконалення іноземномовної комунікативної компетентности, а відтак підвищують рівень їхньої конкурентоспроможности на ринку праці. Оскільки «проблемами, що стримують подальший процес інтернаціоналізації, є недостатній рівень володіння іноземними мовами всіх учасників освітнього процесу» [1], можна впевнено ствердити, що посилення мовної підготовки у ЗВО відповідає ідеям сталого розвитку.

Проте, на жаль, позитивний досвід наразі не став загальною практикою. Розірване у часі вивчення «Іноземної мови (за професійним спрямуванням)» лише впродовж першого й останнього семестрів, недостатній обсяг аудиторного навчання не дають підстав для оптимістичних прогнозів щодо повсюдної реалізації в близькій перспективі стратегій сучасної мовної освіти як підґрунтя сталого розвитку. Дисбаланс полягає в тому, що студенти-нефілологи часто усвідомлюють різницю між загальнонавчаною іноземною мовою та мовою фахового спрямування лише під час складання ЄВІ, адже в курсі університетської мовної освіти загальномовну підготовку фактично було проігноровано.

В умовах війни та хронічного недофінансування українським університетам складно підтримувати сучасний рівень технічного забезпечення для мовної підготовки. Використання технології BYOD (Bring Your Own Device) стало необхідністю через обмежені ресурси.

Потребують пильної уваги й такі аспекти, як розвиток особистісного потенціалу викладачів іноземної мови, їхня підготовка до використання сучасних технічних та електронних ресурсів, відведення часу для створення авторських засобів навчання при плануванні індивідуального навантаження викладача, покращення умов роботи науково-педагогічних працівників, підвищення оплати праці.

Вважається, що «освіта для сталого розвитку» в майбутньому має стати синонімом терміна «освіта» в широкому його значенні, адже будь-яка педагогічна діяльність має здійснюватися з урахуванням забезпечення сталого розвитку [2, с. 118] й мати проактивний характер. Те саме можна сказати й про іноземномовну підготовку здобувачів вищої освіти, яка має стати неперервною, міждисциплінарною та спрямованою на спільне з рештою світу розв'язання глобальних викликів.

Висновки. Таким чином, якісна університетська мовна освіта для сталого розвитку є не лише засобом особистісного та професійного зростання, а й сприяє досягненню цілей сталого розвитку через людський потенціал та готовність до інтенсивної міжкультурної співпраці.

Література:

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 роки. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/286-2022-%D1%80#Text>
2. Коренева І. М. Феномен «освіта для сталого розвитку»: сутність та сучасні особливості концепту. *Український педагогічний журнал*. 2018. № 2. С. 113–122.
3. Чайковська Г. Б., Левчик І. Ю. Міждисциплінарна інтеграція освіти для сталого розвитку в ЗВО (на прикладі інтегрованого навчання англійської мови для спеціальних цілей). *Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки*. 2022. Вип. 2 (109). С. 195–211. DOI 10.35433/pedagogy.2(109).2022.195-211
4. Leicht, A., Heiss, J., Byun, W.J. (eds.). *Issues and Trends in Education for Sustainable Development*. Paris : UNESCO, 2018. 276 p.

ДИДАКТИЧНІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ РОМАНУ «КРИВИЙ ПЛУГ» ІТАМАРА ВІЕЙРА-МОЛОДШОГО У ФОРМУВАННІ РОЗУМІННЯ МАЙБУТНІМИ ВЧИТЕЛЯМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКУ МІЖ ЦІЛЯМИ СТРАТЕГІЇ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Луцьова Т.В.

*Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
lunyovat@gmail.com*

Дана розвідка присвячена з'ясуванню дидактичного потенціалу роману «Кривий плуг» Ітамара Віейра-молодшого (Itamar, 2023) у підготовці вчителів англійської мови як іноземної у закладах вищої освіти України в контексті впровадження цілей сталого розвитку в навчанні іноземних мов.

Роман «Кривий плуг» бразильського письменника Ітамара Віейра-молодшого увійшов до короткого списку Букерівської премії 2024 року (The Booker Prizes, 2024). Книга присвячена життю африканської за походженням спільноти, яка займається сільським господарством в одному з найбідніших регіонів Бразилії. З португальської англійською роман переклав Джонні Лоренц (Itamar, 2023).

З метою з'ясувати доцільність використання роману «Кривий плуг» Ітамара Віейра-молодшого в навчанні студентів, які опановують спеціальність 014 Середня освіта за предметною спеціальністю 014.021 Англійська мова та зарубіжна література, розглянемо такі два питання: 1) дидактичну доцільність використання перекладених